Ministerie van Justitie en Veiligheid

Wendbare wetsuitvoering in de digitale rechtsstaat

Samen naar een overheidsbreed ecosysteem

Bas Wernsen, Strategisch Adviseur
Justitie en Veiligheid / Asiel en Migratie

Vertaling van wet en beleid naar uitvoering

- Rechtsstatelijkheid vereist transparantie en verantwoording
- Uitvoering vereist wendbaarheid
- Randvoorwaarde voor één (digitale) overheid
  - Responsieve/proactieve dienstverlening
  - Toegang
  - Hergebruik gegevens
- Politieke-bestuurlijke aandacht
  - Raad van State (2018 en 2021)
  - Commissie Digitale Zaken EK (motie Veldhoen 2023)
  - Commissie Digitale Zaken TK (technische briefing digitale rechtsstaat feb. 2025)

Gemeenschappelijke behoefte

Afgelopen jaren veel ontwikkeld en bereikt, maar…

- moeilijk om de innovatie door te zetten, zowel methodisch als in digitale ondersteuning
- Nieuwe specialisten moeten zelf opgeleid worden. Er is (te) weinig beschikbare kennis op de arbeidsmarkt, het onderwijs of in de wetenschap
- Werkwijze valt of staat bij kampioenen in de organisatie. Borging in organisatie blijft fragiel
- Zeer fragmentarische (digitale) ondersteuning voor het ‘van wet naar uitvoering’ voortbrengingsproces

Rijkswaterstaat

UWV

OMGEVINGSWET

Belastingdienst

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

KVK

SVB

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Asiel en Migratie

Nu doorpakken: ontwikkeling ecosysteem

- Er zijn veel goede initiatieven, maar meer synergie is mogelijk en nodig.
- Dus
  - Samenhang creëren in initiatieven
  - Doorontwikkelen werkwijzen (door leren én doen)
  - Zorgen voor structurele financiering en overheidsbrede aandacht
- Focus versterken ecosysteem
  - Bestuurlijke versterking
  - Interoperabele methoden, standaarden en tooling
  - Stimuleren onderzoek, aanbieden van opleidingen en training
- Creëren van overheidsbrede
  - Doing community
  - Learning community

Ecosysteem in vogelvlucht

Bestuurlijk Consortium

OBDO
Forum Standaardisatie

Korte termijn acties, oa:

- Oprichting overlegorgaan binnen de interbestuurlijke overlegorganen
- Vertegenwoordiging in het overlegorgaan van consortiumleden

Learning Community

Bijzondere Leerstoel Wetgeven in de digitale Rechtsstaat

Korte termijn acties, oa:

- Oprichting bijzondere Leerstoel Wetgeven in de digitale Rechtsstaat
- Onderzoek naar opleidingsaanbod en behoefte
- Aanbieden opleiding Wetsanalyse en wendbare wetsuitvoering in de democratische rechtsstaat

Doing Community

Korte termijn acties, oa:

- Bestaande initiatieven bijeenbrengen
- Doelarchitectuur voortbrenging van wet naar uitvoering
- Vergroten interoperabiliteit Innovatie onderzoeken (AI, ..)
- Conferentie eind 2025

Brede Beleidscyclus in vogelvlucht
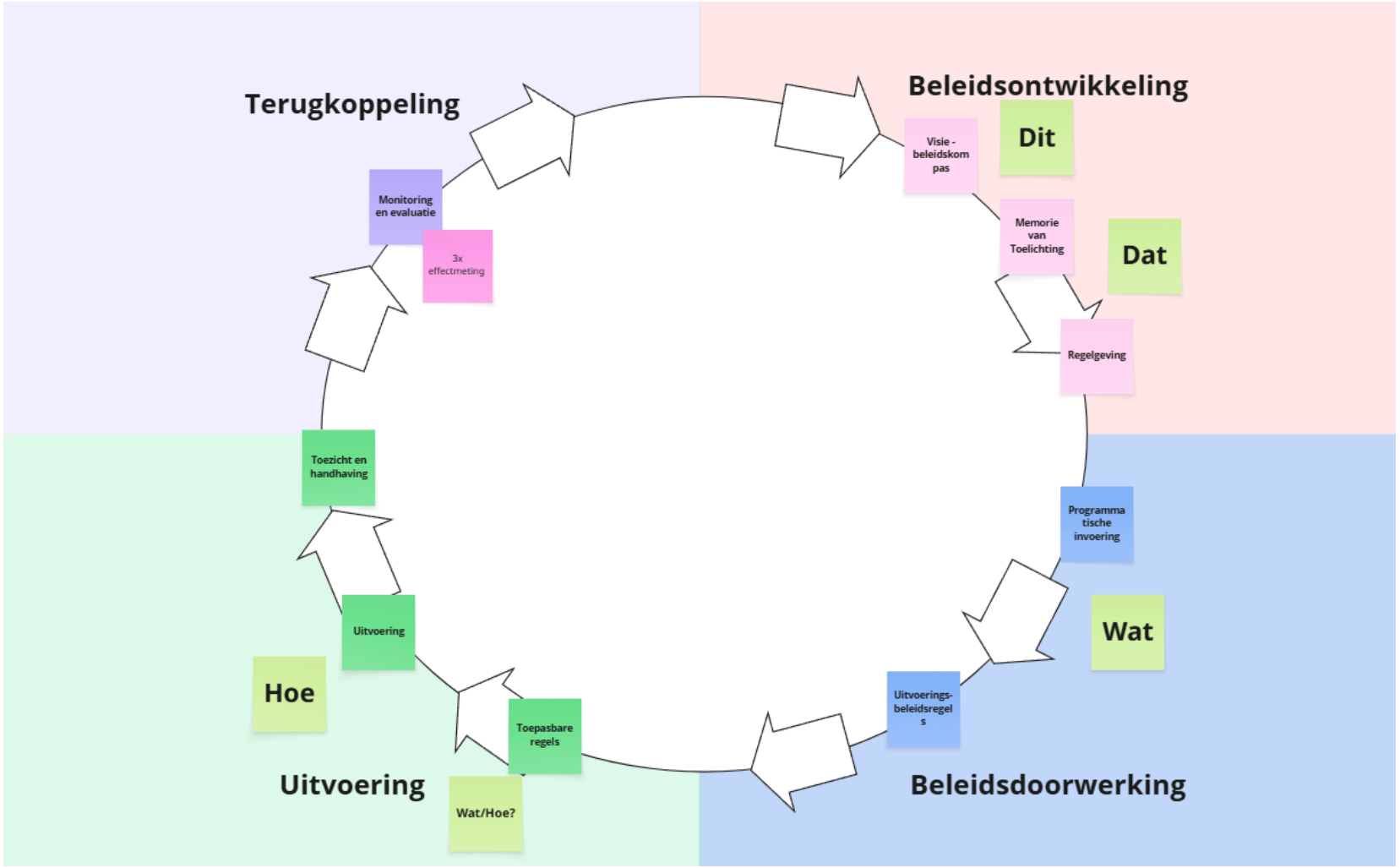
Brede Beleidscyclus